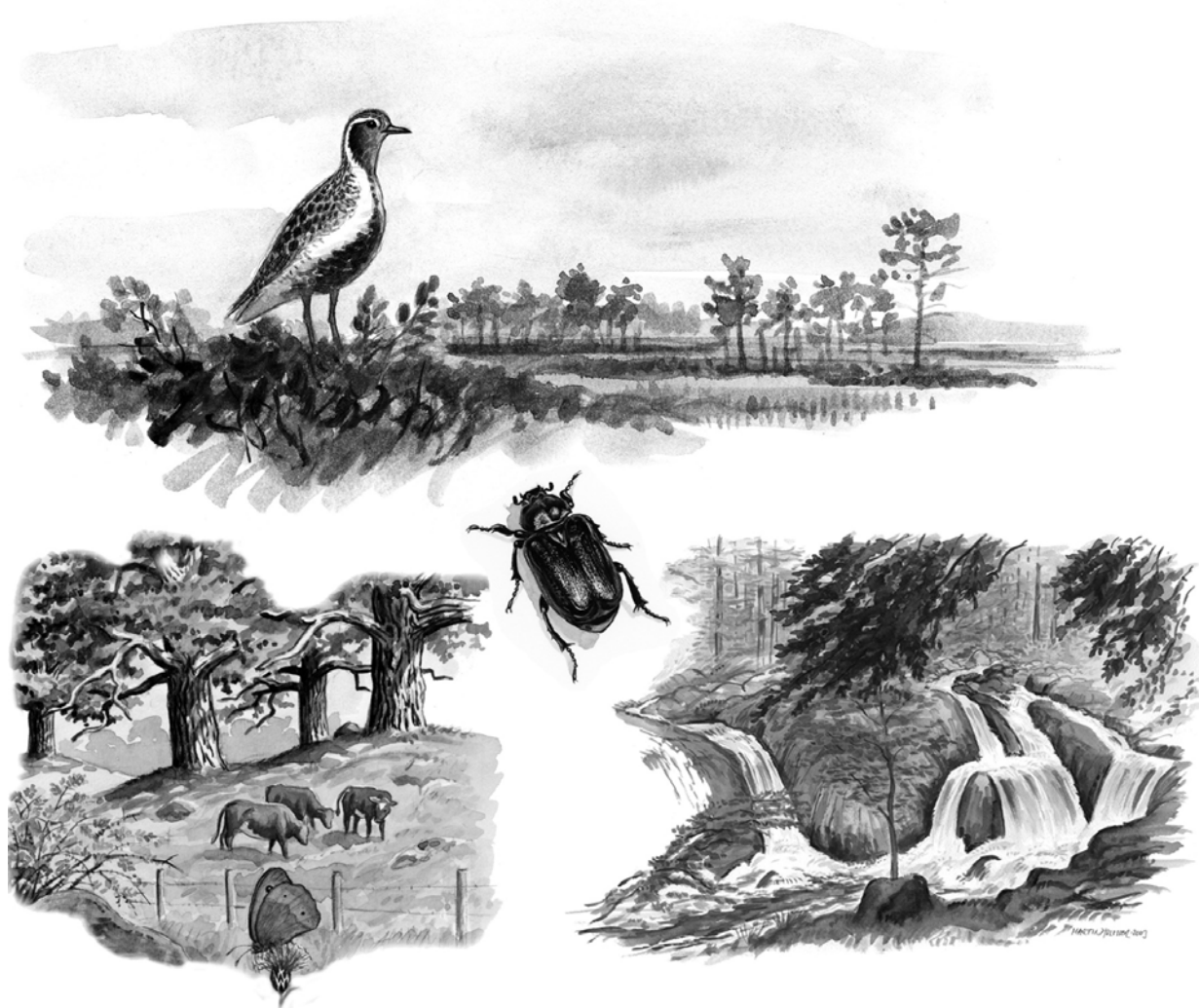

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0540208 Folkeberg

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingsmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Mårten Berglind

BEVARANDEPLAN Diarienummer:
Fastställd 511-20360-2005
2005-08-15

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540208 Folkeberg

Kommun: Gullspång Områdets totala areal: 2,7 ha

Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

9010 - Västlig taiga*

1386 - Grön sköldmossa

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i december 1998.

Beskrivning av området

Folkebergs naturreservat utgörs av ett urskogsartat barrblandskogsbestånd på svagt sluttande till flack mark. Beståndsåldern är cirka 170 år men enstaka träd är betydligt äldre. Många träd är mycket grova och virkesförrådet är extremt stort. Skogen är mycket rik på grova lågor, torrakor och annan död ved. Förutsättningarna för en rik kryptogamflora och vedlevande insektsfauna finns men är inte vidare undersökta. Ett flertal ovanliga och hotade arter har dock noterats i området. Området omges av produktionsskog, skogsmark med höga naturvärden och åkermark.

På grund av områdets begränsade areal skulle åtgärder utanför själva kärnområdet sannolikt kunna påverka själva Natura 2000-området negativt. Det är därför önskvärt att även den angränsande mogna skogen undantas från produktionsinriktat skogsbruk. Genom att ett större område skyddas minskar risken för vindrelaterade skador, och förutsättningarna för en långsiktig överlevnad av förekommande urskogsarter förbättras.

I området finns en fornåkrer och en äldre väg. Reservatet är lättillgängligt och ganska välbesökt av allmänheten.

Bevarandemål

Den allmänna målsättningen är att för framtiden bevara och utveckla ett naturskogsområde med dess flora och fauna och naturliga successioner.

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförs. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Markägareförhållanden

Privat

Vad kan påverka negativt

- Omfattande avverkningar i angränsande bestånd.
- Skogsbruksåtgärder i beståndet i annat än naturvårdssyfte.
- Åtgärder i och utanför objektet som påverkar områdets hydrologi.
- Träd av utländskt ursprung (t.ex. cykomorlönn, contortatall eller olika ädelgranar)
- Tillförsel av bekämpningsmedel, gödsel eller kalk.
- Exploateringsföretag, t ex uppförande av byggnad, mast, luftledning eller anläggande av väg.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Natura 2000-området är även naturreservat. I närområdet finns en nyckelbiotop och ett objekt med naturvärde. En utvidgning av reservatet är planerad. Större områden kommer därmed att undantas från aktivt produktionsinriktat skogsbruk.

Skötsel: Ingen skötsel är planerad. Hela Natura 2000-området skall lämnas till fri utveckling. Skogsvårdsåtgärder i naturvårdssyfte får dock, om behov anses föreligga, företas.

Markägaren får genomföra de underhållsåtgärder på vägen som regleras i skötselplanen (1992) .

Förekomsten av grön sköldmossa i området och i de angränsande bestånden bör undersökas och följas upp.

Bevarandestatus

Måttlig - avverkningar i angränsande bestånd skulle kunna påverka negativt.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. 1992: Skötselplan för naturreservatet Folkeberg. Beslut 1992-02-10.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

9010 Västlig taiga*

Beskrivning: Beståndet utgörs till största delen av naturligt etablerad och utvecklad barrblandskog. Beståndet är väl slutet och har till viss del självgallrats. Trädskiktet är väl skiktat och skogen är olikåldrig. Mängden död ved är för regionen exceptionellt hög. Lövinslaget är sparsamt och utgörs huvudsakligen av björk och asp.

Skogstypen är känslig för skogsbruksåtgärder eller andra för naturtypen onaturliga händelser som kan påverka den naturliga dynamiken. Området är på grund av sin ringa storlek känsligt för brand, då den kan förbuka hela ytan med äldre skog.

Bevarandemål: Areal
-Arealen västlig taiga ska vara minst 2,5 ha eller öka.

Struktur och funktion
-Det ska finnas minst 2 kubikmeter färsk (med barken kvar) död granved per hektar.
- Minst 2 stycken lågor per ha, lämpliga för grön sköldmossa skall förekomma.

Typiska arter
-Minst x av de typiska lavarerna ska förekomma i minst x % av provytorna.
-Minst x av de typiska mossarterna a, b, c, etc. ska förekomma i minst x % av provytorna.
-Minst x av de typiska vedsvamparna a, b, c, etc. ska förekomma i minst x % av provytorna.
-Antalet häckande par av de typiska fågelarterna a, b, c, etc. ska vara minst x, y respektive z.

Negativ påverkan: - Storskaligt okontrollerat brandförlopp som påverkar större delen av ytan med äldre skog.
Se allmän del

Bevarandeåtgärder: Se allmän del

Bevarandestatus: På grund av objektets och naturtypens begränsade utbredning får bevarandestatusen anses vara mindre bra.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

1386 Grön sköldmossa; *Buxbaumia viridis*

<i>Beskrivning:</i>	Generellt gäller följande för grön sköldmossa: Arten växer på multnande stammar och stubbar, i frisk till fuktig barr- eller blandskog. Substratet är murken, mjuk granved, men den kan även förekomma på ved av tall och lövträd. Vanligtvis finns endast några få sporkapslar på varje låga. I sällsynta fall förekommer den direkt på humusrik mark. Arten uppträder företrädesvis i urskogsartade bestånd där småskaliga störningar leder till fortlöpande tillförsel av grov död ved i olika former. De substrat som mossan föredrar är relativt kortlivade och därför är det viktigt att det finns en kontinuerlig tillgång på lämplig ved inom spridningsavstånd på varje lokal. Normalt förväntas arten inte kunna sprida sig mer än 1 m vegetativt, och 1 km med sporer under en 10-årsperiod.
<i>Bevarandemål:</i>	Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.
<i>Negativ påverkan:</i>	Se den negativa påverkan som gäller för området som helhet.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Reservatet kommer sannolikt att utökas vilket på sikt kommer att leda till att tillgången på lämpligt substrat i närområdet kommer att öka.
<i>Bevarandestatus:</i>	Kompletteras senare.
<i>Uppföljning:</i>	Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

---